

MODERN GREEK A2 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
GREC MODERNE A2 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
GRIEGO MODERNO A2 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 22 May 2006 (morning)

Lundi 22 mai 2006 (matin)

Lunes 22 de mayo de 2006 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.
- It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A, soit la section B. Écrivez un commentaire comparatif.
- Vous n'êtes pas obligé(e) de répondre directement aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le souhaitez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.
- No es obligatorio responder directamente a las preguntas de orientación que se incluyen, pero puede utilizarlas si lo desea.

Διαλέξτε ή την πρώτη ή τη δεύτερη ενότητα

ENOTHTA A

Na αναλύσετε και να συγκρίνετε τα ακόλουθα δύο κείμενα.

Εξετάστε τις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν μεταξύ τους, καθώς και στο θεματικό τους περιεχόμενο. Σχολιάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς τη δομή, τον τόνο, τις εικόνες και άλλα υφολογικά στοιχεία για να μεταδώσουν το νόημα που θέλουν. Δεν είναι απαραίτητο να απαντήσετε ευθέως στις βοηθητικές ερωτήσεις που τα συνοδεύουν. Ωστόσο, καλό θα είναι να τις χρησιμοποιήσετε ως αφετηρία του συγκριτικού σχολιασμού που θα κάνετε.

Κείμενο A-1

Κοτσύφια στο Παγκράτι

ΟΤΑΝ ΣΚΕΠΑΣΤΗΚΕ Ο ΙΛΙΣΟΣ¹, στην αριστερή πλευρά της λεωφόρου που κατασκευάστηκε πάνω από την κοίτη του, αναπτύχθηκε η γειτονιά που ήταν έως τότε φτωχική, γνωστή περισσότερο ως χώρος του Σκοπευτηρίου Καισαριανής. Γρήγορα και συγχρόνως με τα μεγάλα δημόσια κτήρια που κτίστηκαν εδώ, υψώθηκαν και οι πολυκατοικίες που ανήκουν πια στη συνοικία του Παγκρατίου. Στην αρχή όμως οι κάτοικοι αυτής της γειτονιάς έλεγαν ότι κατοικούν πίσω από το Χίλτον ή πίσω από την Πινακοθήκη ή πίσω από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, έτσι που μερικοί τους πείραζαν λέγοντας «Τι είδους πισινή γειτονιά είναι αυτή». Τώρα όμως που πήραν τ' απάνω τους οι Παγκρατιώτες καυχώνται ότι είναι κάτοικοι της «αριστερής όχθης του Ιλισού, κατά τη Rive Gauche του Σηκουάνα² που συγκεντρώνει την καλλιτεχνική ζωή του Παρισιού.

Συμπαθητικά κατασήματα τροφίμων, που είχαν ήδη 40 χρόνια ζωής στη γειτονιά, κλείνουν κάθε τόσο, μετά την εγκατάσταση γνωστής υπεραγοράς. Αντίθετα, σε κάθε βήμα βλέπεις βιτρίνες με πανάκριβα είδη ρουχισμού και κατασήματα με είδη δώρων. Είναι φυσικό, αφού διάφορα δώρα προσκομίζονται και ανταλλάσσονται σε γιορτές, επετείους και με κάθε ευκαιρία, δώρα τις πιο πολλές φορές άχρηστα. Εκείνα που εξαφανίστηκαν είναι τα ψηλικατζίδικα, όπου σχεδόν καθημερινά σύχναζαν όλοτε οι νοικοκυρές για να αγοράσουν κλωστές, μαλλιά, βελόνες, φόδρες, σιρίτια, σούστες, κόπιτσες, κουμπιά κ.ά., πράγματα σήμερα δυσεύρετα στις γειτονιές.

Ας μην παραπονιούνται όμως οι κάτοικοι της περιοχής. Οι μεγάλοι ανοιχτοί χώροι που διασώθηκαν έως τώρα και οι πολλές πρασιές των σπιτιών δίνουν μια ανάσα και επιτρέπουν τη θέα έως την Ακρόπολη. Ακόμη κι αν τον ρου³ του ποταμού αντικατέστησε ο ρους των αυτοκινήτων, είναι αισθητό, σε όποιον διασχίζει τη λεωφόρο, ένα ρεύμα αέρα που κατεβαίνει από τον Υμηττό.

Αυτό το ρεύμα ακολουθούν ακόμη τα κοτσύφια αναζητώντας ίσως το ιερό του Παγκράτη ή το Γυμνάσιο του Αριστοτέλη⁴ που ήταν στη μια και στην άλλη όχθη του ποταμού. Ξαποσταίνουν σε όσες ταράτσες σπιτιών διατηρούν πρασινάδες και τέρπουν με το κελάηδημά τους.

5 Ιουλίου 2000

Έβη Τουλούπα, Από την Πνύκα στο Παγκράτι. Επιφυλλίδες (συλλογή από επιφυλλίδες που δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ), Αθήνα 2004

¹ Ιλισός : αρχαίο μικρό ποτάμι της Αθήνας που σκεπάστηκε πριν από μερικές δεκαετίες.

² Rive Gauche του Σηκουάνα : η Αριστερή Όχθη του ποταμού Σηκουάνα στο Παρίσι

³ ρους : το ρεύμα, η πορεία

⁴ ιερό του Παγκράτη - Γυμνάσιο του Αριστοτέλη : γνωστά κτίσματα της περιοχής στην αρχαία Αθήνα

Κείμενο Α-2

ΦΙΛΝΤΙΣΕΝΙΟ¹ ΚΑΡΑΒΑΚΙ

Φιλντισένιο καραβάκι
στ' όνειρό μου ήρθε μιαν αυγή
και με πήρε ταξιδάκι
να γυρίσουμε τη γη.

5 Είδα χώρες είδα τόπους
πικραμένα είδα τα παιδιά
κόσμο γύρισα κι ανθρώπους
κι έβαλα πόνο στην καρδιά.

10 Καραβάκι μου ξεκίνα
πάμε πάλι στην Αθήνα
τραγουδάνε τα πουλιά στην Αττική.
Πάμε πάλι στο Παγκράτι
πού ‘ναι οι δρόμοι του γεμάτοι
με χαρούμενες φωνές την Κυριακή.

15 Τι να πω για την Ευρώπη
τι να πω για την Αμερική
δεν αλλάζουν οι ανθρώποι
έχουνε βάσανα κι εκεί.

20 Πήγα σ' όλα τα λιμάνια
σε δρομάκια πέρασα στενά
λεβεντιά και περηφάνια
δεν είδα φως μου πουθενά.

25 Καραβάκι μου ξεκίνα
πάμε πάλι στην Αθήνα
τραγουδάνε τα πουλιά στην Αττική.
Πάμε πάλι στο Παγκράτι
πού ‘ναι οι δρόμοι του γεμάτοι
με χαρούμενες φωνές την Κυριακή.

**Νίκος Γκάτσος, 1970. Στίχοι για τραγούδι του Μάνου Χατζιδάκι από τον δίσκο
Επιστροφή,**

ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ Α

- Συγκρίνετε τον τρόπο που παρουσιάζουν τη γειτονιά οι δύο συγγραφείς.
- Τι ομοιότητες ή διαφορές υπάρχουν στον τόπο των δύο κειμένων και κατά πόσον αυτές συνδέονται με τους στόχους του κάθε συγγραφέα;
- Κατά πόσον οι διαφορές στη γλώσσα και το ύφος των δύο κομματιών είναι δυνατόν να αποδοθούν στο διαφορετικό είδος κειμένου;

¹ φιλντισένιο : κατασκευασμένο από φίλντισι (ελεφαντόδοντο).

ENOTHTA B

Να αναλύσετε και να συγκρίνετε τα ακόλουθα δύο κείμενα.

Εξετάστε τις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν μεταξύ τους, καθώς και στο θεματικό τους περιεχόμενο. Σχολιάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς τη δομή, τον τόνο, τις εικόνες και άλλα υφολογικά στοιχεία για να μεταδώσουν το νόημα που θέλουν. Δεν είναι απαραίτητο να απαντήσετε ευθέως στις βιοηθητικές ερωτήσεις που τα συνοδεύουν. Ωστόσο, καλό θα είναι να τις χρησιμοποιήσετε ως αφετηρία του συγκριτικού σχολιασμού που θα κάνετε.

Κείμενο B-1

Πού να «παρκάρουμε» τους γέρους;

Όταν είδα τη χθεσινή Καθημερινή¹ να αναδεικνύει σε κεντρικό πρωτοσέλιδο θέμα τη ζωή των γερόντων στα γηροκομεία και στους λεγόμενους «οίκους ευγηρίας» χειροκρότησα για δύο λόγους: πρώτον, γιατί η εφημερίδα αναδεικνύει σε πρώτο θέμα πληροφορίες που αντλεί απευθείας από την κοινωνία και όχι αποφάσεις, ενέργειες ή 5 δηλώσεις των πολιτικών. Και δεύτερο, γιατί είναι θέμα που, μαζί με χιλιάδες άλλους ανθρώπους, προσωπικά με απασχολεί. Θα μας απασχολεί πολύ περισσότερο στο μέλλον γιατί οι «πολιτισμένες κοινωνίες» γερνούν και ο αριθμός των γερόντων συνεχώς αυξάνεται. Επίσης, και το κόστος για συντάξεις και περίθαλψη. Άλλα πέρα 10 και από αυτά τα ποσοτικά προβλήματα, το αγωνιώδες ερώτημα είναι: «Τι να κάνουμε με τους γέρους», που συχνά και μοιραία καταλήγει: «Πού να τους παρκάρουμε!»

Στις παραδοσιακές αγροτοποιμενικές² κοινωνίες, όπως ήταν και η δική μας μέχρι πρόσφατα, τα πράγματα ήσαν πολύ διαφορετικά. Οι ηλικιωμένοι είχαν σημαίνουσα θέση και ρόλο στο σπίτι, στην οικογένεια και στην κοινωνία. Σχεδόν ως το τέλος, άνδρες και γυναίκες (ιδίως οι γυναίκες) συμμετείχαν ενεργά στη ζωή, προσέφεραν 15 ανάλογα με τις δυνάμεις τους πολλές υπηρεσίες, και σε λίγες μόνο περιπτώσεις θα μπορούσαμε να τους χαρακτηρίσουμε «απόμαχους³ της ζωής». Σήμερα επισύρουν αυτόν τον χαρακτηρισμό ακόμα και εκείνοι που συνταξιοδοτούνται σκανδαλωδώς πρόωρα στα ... πενήντα τους χρόνια!

Ο σύγχρονος τρόπος ζωής, όπως διαμορφώθηκε ιδίως στις μεγάλες πόλεις, στην 20 πολυκατοικία και στο διαμέρισμα, δεν ανέχεται τα παιδιά και τους γέρους! Δεν ξέρει τι να τους κάνει, πού να τους αφήσει και με τι να τους απασχολήσει. Οι ηλικιωμένοι πέφτουν σε κατάθλιψη επειδή αισθάνονται άχρηστοι και περιττοί, και πολλοί με μελαγχολία αλλά και ρεαλισμό βλέπουν σα μια λύση το «παρκάρισμα» στο 25 γηροκομείο ή στον «οίκο ευγηρίας» και για να μην είναι βάρος σε αγαπημένα τους πρόσωπα, αλλά και με την ελπίδα ότι εκεί τουλάχιστον θα βρουν κάποια συντροφιά και ένα υποκατάστατο κοινωνικής ζωής.

Απορώ γιατί η παράταση του χρόνου εργασίας ως τα 65 ή τα 70 χρόνια προκαλεί τόσες αντιδράσεις. Τισώς γιατί προσδοκούμε ότι με τη συνταξιοδότησή μας θα ξεκουραστούμε! Μεγάλο λάθος. Η συνταξιοδότηση, όπως γενικά η απομάκρυνση 30 από την ενεργό ζωή, δεν ξεκουράζει, αντιθέτως κουράζει και καταθλίβει.

Τα γηρατεία δεν είναι ανίατη νόσος, όπου η αρμοδιότητα ανήκει στο άσυλο. Είναι στάδιο της ζωής, και η ζωή σε όλα της τα στάδια είναι κοινωνική και κοινωνικά ενεργός.

Αντώνης Καρκαγιάννης, εφημερίδα Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 26 Αυγούστου 2005

¹ Καθημερινή : ημερήσια εφημερίδα της Αθήνας

² αγροτοποιμενικές : οι κοινωνίες στις οποίες το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού ασχολούνται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

³ απόμαχοι : ανίκανοι για μάχη, αποστρατευμένοι

Κείμενο Β-2

Απόψε της μίλησε για θάνατο. Το δικό του θάνατο.

-Δεν θα μείνω ποτέ ν' αντικρύσω τα γηρατειά. Μισώ την ανημποριά και την σκλήρυνση.

Θα ζήσω μόνο όσο το μυαλό μου λειτουργεί δημιουργικά και το κορμί μου ζει το πάθος. Έβαλα ορόσημο ηλικίας. Ύστερα... ε, ύστερα πια...

5 Μα η Ειρήνη φοβόταν το θάνατο και τρόμαξε. Ήθελε να σκέφτεται μόνο τη ζωή και τ' ατέλειωτα χρόνια που είχε μπροστά της.

-Ύστερα τι; Ρώτησε με φόβο.

10 -Ύστερα θα βρω το τέλος. Άλλα τι τρομάζεις; Εσύ βρίσκεσαι τόσο μακριά. Στην ηλικία σου ούτε το σκέφτεται κανένας. Όλα είναι ζωή και μέλλον. Εγώ όμως σιχαίνομαι τις αυταπάτες. Έχω έντονα συναισθήματα κι είμαι αληθινός προς τον εαυτόν μου. Κοίταξε τους γέρους! Ποιος τους χρειάζεται και τι προσφέρουν; Στραπατσάρονται τα αισθήματά τους, η περηφάνια τους, και κανείς δεν ενοχλείται. Όμως αυτοί είναι υποχρεωμένοι να δεχτούν τα υπολείμματα που τους προσφέρονται. Το κράμα του οίκτου και καθήκοντος. Αυτό εγώ δεν το δέχομαι ποτέ!

-Δεν είναι μόνο οίκτος και καθήκον. Υπάρχει κι αγάπη.

15 -Μα τόσο λίγη! Πόσο λείπει από την ζωή μας ένας γέρος που χάνεται;

Έμεινε σιωπηλή. Στο θάνατο της γιαγιάς της έκλαψε και πόνεσε. Άλλα σε λίγες μέρες ξεθώριασε τόσο από τη μνήμη της.

20 -Ω, Ειρήνη, είδα την μητέρα μου γριά και παράλυτη χρόνια. Ξέρω τις χάρες των γερατειών. Όταν η ζωή παύει να 'ναι αληθινή και γίνεται παρωδία κι υποτυπώδικη ύπαρξη, δεν βρίσκω λόγο να συνεχίζεται.

25 -Δεν είν' έτσι τα πράγματα. Εγώ τα βλέπω αλλιώς. Η ζωή είναι πάντα θαυμάσια για το γεγονός και μόνο που την έχει κανένας. Μπορεί στα γηρατειά να μην είναι τόσο καλή αλλά ποιος γέρος θέλει ποτέ να πεθάνει; Κάθε ηλικία έχει την ιδιαίτερη απαντοχή¹ της. Άλλωστε νιάτα κι ευτυχία δεν είναι ταυτόσημα. Μπορεί να βρει στη μεγάλη ηλικία ένας ό,τι δεν βρήκε στη νεαρή του.

Περπάτησαν λίγο αμίλητοι. Ύστερα είπε πάλι κείνη.

-Είναι όμως και τ' άλλο. Ορίζομε τη ζωή μας έτσι που να την σταματούμε σαν το θελήσουμε;

-Οι λεύτεροι άνθρωποι την ορίζουν, οι άλλοι την αφήνουν να τους τραβά.

Ηβη Μελεάγρου, «Η νονβέλα της Ειρήνης», 1950. Ξαναδημοσιεύτηκε στη συλλογή ... στον ωκεανίο βυθό, Αθήνα 1997

ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ Β

- Τι θεματικές διαφορές και ομοιότητες έχουν τα δύο κείμενα;
- Συγκρίνετε τους τρόπους με τους οποίους αντιμετωπίζουν το θέμα των γηρατειών ο συγγραφέας του κειμένου Β1 και οι δύο χαρακτήρες στο Κείμενο Β2.
- Πώς θα χαρακτηρίζατε τον τόνο του κάθε κειμένου και τι αποτελέσματα έχει ως προς τους στόχους του κάθε συγγραφέα;

¹ απαντοχή : προσδοκία, ελπίδα